

ze dne 17. května 1884 č. 71 ř. z. platí pro Halič, Krakov, Bukovinu a §§ 10, 11, 12 zák. ze dne 17. prosince 1884 č. 35 z. z. pro Halič z r. 1886). Nerosty získané prováděním pomocné stavby na cizím pozemku nebo poli naftovém připadají vlastníku tohoto pozemku nebo pole naftového a budtež mu vydány (§ 13 cit. z. z.).

Stavby průmyslové.

Povšechná ustanovení jednotlivých řádů stavebních o zřizování budov vyžadují ohledně oněch budov, které sloužití mají účelům průmyslovým různých modifikací, jelikož stavby tyto vzhledem k jich zvláštnímu určení musí zvláštním způsobem býti prováděny. Zvláštnost tato záleží jednak v jistých ulehčeních, jež musí se při provádění stavby poskytovat, jednak ale v zřízení potřebných kautel k odvrácení jistých obzvláště při stavbách průmyslových hrozících nebezpečí. Z toho důvodu obsahují jednotlivé řády stavební předpisy o tak zv. stavbách průmyslových.

Stavbami průmyslovými rozumějí se všeliké stavby k účelům továrním, živnostenským neb obchodním, protivou k budovám obytným. Stavební řád pro Dolní Rakousy (§ 79) uvádí jako takové: továrny, dílny a skladiště. Kromě toho počítají se v některých rádech stavebních ku př. istrijském (§ 48), korutanském (§ 68), krajinském (§ 76) atd. ke stavbám průmyslovým též budovy sloužící ku provozování hor a hutí. Řády stavební dělí stavby průmyslové na takové, jež nestojí o sobě, nýbrž uvnitř uzavřených částí města neb místa, a na takové, které stojí o sobě, při čemž zůstaveno jest úřadu stavebnímu ustanoviti po slyšení rady zdravotní resp. lékaře ve veřejné službě postaveného, které budovy průmyslové mají býti zřízeny v poloze izolované (§ 9 st. ř. pro Čechy).

Předpisy o stavbách průmyslových lze tedy roztržiti na 3 kategorie a sice

1. na takové, které platí pro všechny stavby průmyslové;
2. které platí pouze pro izolované stavby a
3. pouze pro neizolované stavby. V následujícím uvádějí se hlavně předpisy podle řádu stavebního pro Čechy, jelikož jest to poslední kodifikace na poli stavebnictví, při čemž k tomu se poukazuje, že ostatní řády stavební obsahují ustanovení analogická.

Ad 1. Následujících předpisů dlužno šetřiti při všech stavbách průmyslových a jest i stavebník i stavbyvedoucí za úplné jich dodržení zodpovědným.

a) V každé budově průmyslové, která obsahuje více než jedno patro přízemní, zřízeny budte ohnivzdorné rovné schody ochranné, ve zděném schodišti s ohnivzdornou krytinou umístěné, kterými možno ze všech místností budovy přímo ven vystoupiti. V továrnách rozsáhlých zřízeno bud' více takových schodů a to v ten způsob, aby žádný bod v továrně nebyl od schodů ochranných vzdálen více než 40 m. Nejsou-li takové schody určeny pro více než 50 osob, mějtež šířku 1·25 m. Pro každých dalších 50 osob budiž šířka schodů zvětšena vždy o 0·50 m., anebo budiž zřízeno poměrně více schodů ochranných.

b) Místnosti průmyslové, v nichž vyvíjí se pára, kouř anebo prach, obtížné výpary a zlý zápach, zařízeny budte tak, aby sousedstvo nebylo jimi obtěžováno. Odvádění tekutin nečistých a smrdutých, dějž se tak, aby okolí tím netrpělo a půda jimi neprosákla. Potřebí tedy, aby takové nečisté a smrduté splašky před vpouštěním do stoky vyčistěny

byly způsobem, zdravotním úřadem prve schváleným. Užívání veřejných pro výkaly určených stok k odvádění splašek může se zakázati, shledalo-li by se to závadným. Kanalisace řidiž se obecnými u věci té vydanými pravidly.

c) Kdyby odváděním páry přebytečné, zvláště při vypouštění její, sousestvo bylo obtěžováno, a nebylo-li by z příčin zdravotních možná, vypouštěti ji do stok pro výkaly, budiž vypouštěna jiným přiměřeným způsobem.

d) Místnosti musí opatřeny býti přiměřenou ventilací ku přivádění čerstvého a odvádění zkaženého vzduchu.

e) O zřízení dobře ventilovaných záchodů a pissoirů v přiměřené poloze, postaráno se buď v ten způsob, aby pro určitý počet osob (Čechy a Dolní Rakousy 30) zřídil se alespoň jeden záchod a aby záchody pro mužské a ženské dělnictvo byly od sebe odděleny.

f) Dále opatřena budiž zdravá pitná voda a postaráno se o to, aby na vhodných místech postaveny byly nádržky na potřebné množství vody a umístěno hasičské náčiní, které úřad v každém jednotlivém případě ustanoví. Předpisů zákonů živnostenských o požadavku zvláštního schválení provozovárny dotknuto se nebylo.

Ad 2. V izolované poloze nalézá se budova průmyslová neb skupina budov průmyslových, je-li každý bod její od jiných budov a hranic sousedních určitě vzdálen. V Čechách vyžaduje se 25 m., v Dolních Rakousích 20 m., v Istrii 30 m., rovněž v Korutanech, v Krajině 20 m., na Moravě 30 m., v Horních Rakousích 20 m., rovněž v Salcburku, ve Slezsku 30 m., ve Vorarlberku 30 m. Šířka silnic, prostranství neb vod, uprostřed ležících budiž v to čítána. Hraničí-li továrny bezprostředně s továrnami stejného druhu, stačí menší prostora isolační. (V Čechách a Dolních Rakousích vyžaduje se ku př. 10 m.). V každém případě musí prostora isolační ostati nezastavěna.

Při izolovaných stavbách, jakož i při pozdějším rozšíření a přestavbě stačí, když žádost za povolení ke stavbě doloží se plánem polohopisným, ve kterém má býti udán základní rys celé stavby i jednotlivých budov k ní náležejících s udáním jejich určení, pak označení, jaké mají pozemky v knize pozemkové i v katastru, dále sousední hranice s budovami nejbližše ležícími a s udáním jmen vlastníků dotýčných, konečně kanalisace navržená k odvádění odpadků a tekutin. Při stavbách těchto může stavebník dle své vůle vybrati sobě způsob konstrukce i staviva; stavebník ručí však bez ohledu na jakousi lobu, stavbyvedoucí pak až do udělení povolení ku používání za náležitou pevnost a důkladnost stavby.

Při stavbách takových dovolují se dřevěné schody a mohou se v místnostech, které vlastně neslouží za dílny aneb kam vstupuje se jen občas, též zřizovati schody dřevěné. Při budovách takových dovolen jest libovolný počet pater, avšak nesmí překročena býti určitá celková výměra (v Čechách 25 m.). Všechny stěny těchto staveb, které hraničí s ulicemi veřejnými, provedeny budtež způsobem ohnivzdorným. Příbytky majitele, úředníků a dělníků mohou se stavěti ze zdiva hrázděného za šetření předpisů řádu stavebního ohledně zařizování topení, komínů, kamen, ohnišť a jiných přístrojů k topení. Přiléhají-li k dílnám, musí příbytky tyto od nich odděleny býti massivní zdí požární; též strana jejich, proti ulici obrácená zřízena budiž ze zdiva plného. Není-li budova průmyslová úplně

isolována, zůstaveno jest úřadu stavebnímu, aby uváživ vzdálenost sousedních hranic, stav budov nejbliže ležících, způsob a rozsáhlost odvětví průmyslového a místní poměry vůbec, našel, zda a za jakých podmínek připustiti lze, aby se upustilo od povšechných ustanovení řádu stavebního neb změnu jejich.

Ad 3. Při neisolovaných stavbách zůstaveno jest stavebníkovi a stavbyvedoucímu ustanoviti tloušťku zdí a sílu všech konstrukcí, ručí ovšem za úplnou bezpečnost; úřad stavební má však právo žádati, aby podán byl důkaz, že stavba jest náležitě pevná a důkladná. Při stavbách těchto dovoluje se, aby se mohly zřizovati příčky dřevěné, ač nejde-li o místnosti, v nichž se pracuje ohněm aneb kde se chovají zásoby předmětů snadno zápalných.

V mezích zákonné maximální výše budov mohou povoleny býti ohledně zařízení pater a konstrukcí stropů s jednoduchou podlahou prkennou bez zásypaní a bez omítky, jakož i použití vazných trámů krovových co nejvyšší konstrukce střechy, obzvláště při stavbách mlýnských a jim podobných, všechny ony úlevy, jichž potřebí jest ku provozování závodu, pokud je dle místa a polohy místní poměry a veřejné ohledy připouštějí. Naproti tomu ohledně bytů vlastníka, úředníků a dělníků platí povšechné předpisy stavebního řádu.

Stavby při železnicích.

Při stavbách těchto sluší rozeznávati dvě skupiny:

I. Stavbu dráhy a předmětů i budov k ní náležejících a II. stavbu budov, jež leží podél železnice a pro něž vydány byly zvláštní předpisy jednak ohledně vlastní bezpečnosti těchto budov, jednak též se zřetelem k tělesu železničnímu a k nerušenému provozování dráhy. Ad I. viz čl. Dráhy.

1. Ustanovení o vzdálenosti předmětů vznětlivých od dráh železných.

a) Budovy, jež nově třeba zříditi ve vzdálenosti 30 sáhů od koruny, musí býti ohnivzdornými neb chráněny proti nebezpečí požáru. Proto nutno zejména buď upustiti od otvorů ve střeších na straně ke dráze, nebo buďtež otvory tyto zaskleny neb jinak pevně opatřeny.

b) Zpravidla se nedovoluje zřizovati nové stavby ve vzdálenosti 5 sáhů od trati. Výjimku dovoliti lze tam, kde ji připouštějí zvláštní poměry místní nebo dopravní, jen od případu ku případu po předchozím dohodnutí se s generálním ředitelstvím státních drah.

c) Budovy, jež státi mají oú trati v menší vzdálenosti 10 sáhů, nebudtež opatřeny směrem ku dráze bezprostředními východy, leda, že by východy tyto umožňovaly bezprostřední přístup ke dráze (dv. d. z 28. prosince 1843 č. 40.114 sb. z. p. sv. 31, str. 307).

2. Jde-li o stavbu pracháren neb jinakých staveb výbuchem nebezpečných v blízkosti železnice, přibrán buď k místní komisi ohlédací příslušný komisař staveb silničních neb úřad technický podnik železniční řídicí, by bylo možno při komisi stavební řádně uvážiti přípustnost takových staveb a způsob jich provedení (dv. d. z 13. července 1847, sb. z. p. sv. 75 č. 73, str. 118).

3. Co se týče staveb již zřízených, jež leží v obvodu požárním neb ostatním ohledům dopravním jsou na překážku, není třeba zvláštního opatření neb všeobecné vyhlášky. Nelze o tom pochybovati, že